

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Введено в дію наказом
від „28” грудня 2019 р.

№ 1101-1/790

Ректор В. С. Бакіров

„28” грудня 2019 р.

Тимчасовий стандарт вищої освіти за
першим (бакалаврським) рівнем освіти
(першим (бакалаврським), другим (магістерським), третім (освітньо-науковим))

за

освітньо-професійною програмою
(освітньо-професійною / освітньо-науковою)

Математика та інформатика
(назва програми)

Спеціальність 014.04 – Середня освіта (Математика)

Спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

Затверджено вченою радою університету „23” грудня 2019 року, протокол №13.

Тимчасовий стандарт підготовки

перший (бакалаврський)

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

за напрямом

01 Освіта

спеціальністю

014.04 – Середня освіта (Математика)

Тип диплому

одиничний

(одиничний, подвійний, спільний)

Обсяг програми

240

(кредитів ЄКТС)

Нормативний термін навчання

4 роки

Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за програмою, і вимоги до професійного відбору вступників.

На навчання приймаються випускники загальноосвітніх середніх шкіл, які отримали сертифікати ЗНО про складання відповідних предметів на достатньому рівні.

На базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста), обсягом не більше ніж 120 кредитів ЄКТС.

Мета програми

формування у студентів компетентнісного підходу до організації освітнього процесу на основі сучасних педагогічних технологій; посилення практичної складової підготовки майбутніх учителів; формування нової парадигми викладання математики як фундаменту для розвитку аналітичного, проектного мислення студентів з використанням сучасних інформаційних технологій.

Характеристики програми:

- предметна область (галузь знань) – 01 Освіта;
- основна зорієнтованість програми (для спеціальності – також указати можливі спеціалізації на вищих рівнях) - забезпечує оволодіння комплексом загальних та фахових компетентностей, необхідних для фахівців для виконання професійних завдань та обов'язків в галузі освіти, зокрема, фундаментальною математичною підготовкою, інформаційними технологіями у професійній діяльності, базовими знаннями методики викладання і педагогічної діяльності.
- спрямованість програми (академічна, практична, дослідницька, прикладна, комбінована тощо) - освітньо-професійна, академічна;

- відмінності від інших подібних програм (мова викладання, стажування за кордоном, практики тощо).
- спеціальна підготовка в області середньої освіти, яка включає ґрунтовну математичну підготовку, ґрунтовну педагогічну підготовку, елементи застосування інформаційних технологій, математичних теорій в освітній діяльності, у наукових дослідженнях, у техніці, в інформаційній сфері тощо, у поєднанні із здобуттям навичок педагогічної діяльності.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	ІК01. Здатність успішно розв'язувати навчально-педагогічні задачі та проблеми рівня основної та старшої школи на основі глибокого знання елементарної математики і основ вищої математики та методики її викладання застосовуючи сучасні методи діагностування навчальних досягнень учнів спираючись на знання про сучасну природничу картину світу та забезпечуючи охорону життя та здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.
Загальні компетентності	<p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановки мети та вибору шляхів її досягнення; володінням культурою мислення.</p> <p>ЗК02. Здатність аналізувати світоглядні, соціально та особистісно значущі філософські проблеми.</p> <p>ЗК03. Здатність розуміти значення культури як форми людського існування та керуватись у своїй діяльності базовими культурними цінностями, сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.</p> <p>ЗК04. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, використовувати знання про сучасну природничу картину світу в освітній та професійній діяльності, застосовувати методи математичної обробки інформації, теоретичного та експериментального дослідження, застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК05. Здатність спілкуватися державною мовою. Здатність логічно вірно будувати усну та письмову мову.</p> <p>ЗК06. Здатність працювати в команді. Готовність до взаємодії з колегами та до роботи в колективі.</p> <p>ЗК07. Здатність використовувати основні методи, способи та засоби одержання, зберігання, переробки інформації; працювати з комп'ютером як засобом управління інформацією.</p> <p>ЗК08. Здатність працювати з інформацією в глобальних комп'ютерних мережах.</p> <p>ЗК09. Володіння однією з іноземних мов на рівні, що дозволяє одержувати та оцінювати інформацію в області професійної діяльності із закордонних джерел.</p> <p>ЗК10. Здатність використовувати основні методи захисту від можливих наслідків аварій, катастроф, стихійних лих.</p> <p>ЗК11. Здатність розуміти сутність і значення інформації в розвитку сучасного суспільства, усвідомлювати небезпеки й погрози, що виникають у цьому процесі, дотримуватись основних вимог інформаційної безпеки.</p> <p>ЗК12. Готовністю використовувати нормативні правові документи у своїй діяльності.</p>

	<p>ЗК13. Готовність до толерантного сприйняття соціальних і культурних розходжень, поважному та дбайливому відношенню до історичної спадщини та культурних традицій.</p> <p>ЗК14. Здатність використовувати навички публічної мови, ведення дискусії та полеміки.</p>
<p>Фахові компетентності</p>	<p>ФК01. Здатність розробляти та реалізовувати навчальні програми базових і елективних курсів у різних освітніх установах.</p> <p>ФК02. Здатність вирішувати задачі виховання та духовно-морального розвитку особистості учнів.</p> <p>ФК03. Здатність застосовувати сучасні методики та технології, методи діагностування досягнень учнів для забезпечення якості навчально-виховного процесу.</p> <p>ФК04. Здатність здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору професії.</p> <p>ФК05. Готовність до взаємодії з учнями, батьками, колегами, соціальними партнерами.</p> <p>ФК06. Здатність організовувати співробітництво з учнями, підтримувати їх активність, ініціативність, самостійність та їх творчі здатності.</p> <p>ФК07. Готовність до забезпечення охорони життя та здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.</p> <p>ФК08. Володіння основними положеннями класичних розділів математики, її базовими ідеями та методами.</p> <p>ФК09. Здатність здійснювати логічний аналіз математичних об'єктів і процедур та конкретизацію абстрактних математичних знань у процесі вивчення математики.</p> <p>ФК10. Володіння культурами математичного мислення, логічною, алгоритмічною та евристичною; розуміння загальної структури математичного знання, взаємозв'язку між різними математичними дисциплінами; здатність користуватися мовою математики, коректно виражати та аргументовано обґрунтовувати наявні знання.</p> <p>ФК11. Здатність будувати математичні моделі для вирішення практичних проблем; розуміння критеріїв якості математичного моделювання.</p> <p>ФК12. Володіння змістом і методами елементарної математики; здатність застосовувати теоретичні положення елементарної математики та методики викладання математики в конкретних педагогічних умовах.</p> <p>ФК13. Здатність застосовувати різні сценарії вивчення конкретного математичного матеріалу, накопичувати та систематизувати різні варіанти доказів теорем, розв'язків задач, банків ключових задач тощо.</p> <p>ФК14. Володіння основними положеннями історії розвитку математики, еволюції математичних ідей та основними концепціями сучасної математичної науки.</p>

Програмні результати навчання

ПРН01. Знати основні закони та етапи розвитку людського суспільства та української нації, діяльність її історичних осіб, історичні етапи розвитку філософії, основні філософські поняття та категорії.

Уміти порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб, аналізувати історико-філософський процес, зіставляти філософські концепції, поняття, категорії, аналізувати філософські першоджерела.

ПРН02. Знати лексичний матеріал, норми правопису, граматичні правила іноземної мови, основні правила оформлення найважливіших документів, форми ділового мовлення.

Уміти використовувати лексичний матеріал, читати тексти, перекладати з української мови на іноземну, читати і писати тексти з використанням термінології та стилістики з математики.

ПРН03. Знати основні поняття логіки, загальні принципи побудови математичних теорій, у тому числі аксіоматичній.

Уміти формулювати та доводити математичні твердження, отримувати висновки, встановлювати правильність розв'язання задач та міркувань; володіти методами логічного виведення (дедуктивні, індуктивні, семантичні тощо).

Володіти основами методу формалізації, навичками узагальнення навчальних дій, методами математичних міркувань.

ПРН04. Знати базові поняття та теореми математичного, функціонального, комплексного аналізу, ряди, диференціювання та інтегрування функцій, інтегрування на поверхнях, термінологію теорії міри, інтегрування за Лебегом, нескінченновимірні метричні простори (банахові, гільбертові, тощо), функції комплексної змінної.

Уміти досліджувати аналітичні об'єкти та використовувати їх у теоретичних та практичних задачах.

Володіти методами математичного, функціонального аналізу, теорії функцій, методами математичних міркувань.

ПРН05. Знати основні поняття та теореми теорії чисел, лінійної та абстрактної алгебри: лінійні простори та відображення, системи лінійних рівнянь, поліноми, групи.

Уміти досліджувати алгебраїчні об'єкти та використовувати їх у теоретичних та практичних задачах.

Володіти методами алгебри і теорії чисел.

ПРН06. Знати основи і аксіоматику геометрії. Знати основні класи геометричних та топологічних об'єктів: афінні та евклідові простори (зокрема, тривимірний), топологічні та метричні простори, відображення, характерні для таких просторів, диференційовані криві та поверхні, властивості цих об'єктів та теореми про них.

Уміти досліджувати геометричні та топологічні об'єкти та використовувати їх у теоретичних та практичних задачах.

Володіти геометричними і топологічними методами при вирішенні теоретичних і практичних задач.

ПРН07. Знати основні поняття, формули та теореми комбінаторики та теорії графів, інші поняття та методи дискретної математики.

Уміти використовувати комбінаторні методи для вирішення теоретичних, практичних задач і задач елементарної математики.

ПРН08. Знати основні поняття та методи теорії звичайних диференціальних рівнянь та диференціальних рівнянь у часткових похідних, зокрема, рівнянь математичної фізики: класи рівнянь та систем, теореми про існування та єдиність розв'язку, методи знаходження розв'язків.

Уміти розв'язувати різні класи рівнянь та систем, досліджувати властивості та якісну поведінку розв'язків, будувати математичні моделі за допомогою диференціальних рівнянь.

Володіти методами рішення різних класів диференціальних рівнянь і рівнянь математичної фізики.

ПРН09. Знати основні поняття і факти теорії ймовірностей: випадкові події та величини, ймовірнісні простори, закони великих чисел. Знати основні факти і методи математичної статистики: послідовності випадкових величин, характеристичні функції, розподіли. Уміти розв'язувати ймовірнісні задачі і використовувати апарат ймовірностей для побудови стохастичних моделей.

Уміти використовувати апарат математичної статистики для дослідження даних, стохастичних моделей та процесів. Знати принципи збору статистичних даних і вміти обробляти їх.

Володіти навичками застосування на практиці основних співвідношень, формул теорії ймовірності, обробки статистичної інформації.

ПРН10. Знати основні поняття і факти теоретичної механіки і фізики: кінематика і динаміка систем точок і твердого тіла, аналітична механіка, класична електродинаміка.

Уміти досліджувати механічні і фізичні системи за допомогою математичних методів.

Уміти будувати прості моделі фізичних і природничих явищ.

Володіти фізико-математичними методами для вирішення практичних задач.

ПРН11. Знати основні поняття і методи інформатики і програмування: системи числення, архітектура комп'ютера, типи і структури даних, алгоритми.

Уміти використовувати існуючі алгоритми у професійній діяльності, взаємодіяти з різними суб'єктами мережного інформаційного освітнього середовища.

Володіти основними методами відбору інформаційних ресурсів для супроводу навчального процесу, основними способами і методами одержання, зберігання, обробки інформації, навичками редагування текстів за допомогою пакетів прикладних програм.

ПРН12. Знати класифікацію рухів на площині і у просторі, ключові розділи елементарної математики, основні методи рішення комплексних задач з елементарної математики.

Уміти використовувати геометричні перетворення для вирішення задач на побудову, використовувати методи елементарної математики для вирішення комплексних та олімпіадних задач.

Володіти навичками застосування комплексних методів рішення математичних задач, методами математичних міркувань, знаннями про застосування математичних методів для розв'язування практичних задач.

ПРН13. Знати ключові етапи розвитку математики, найважливіші відкриття у математиці та їх вплив на розвиток філософії та інших наук, на розвиток суспільства.

Уміти застосовувати знання з історії математики у своїй педагогічній діяльності, у викладанні математики.

Володіти правилами, прийомами та способами аналізу, узагальнення та класифікації отриманої історичної інформації.

ПРН14. Знати основні поняття і методи педагогіки, психології, вікової психології, виховної роботи і методик викладання математики, володіти знаннями з елементарної математики та інформатики, що дозволяють організовувати навчальний процес та здійснювати контроль за навчанням та вихованням учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Уміти використовувати педагогічні методи, методики викладання, освітні технології на практиці, зокрема, під час викладання у загальноосвітньому навчальному закладі.

Володіти професійними основами мовної комунікації з використанням формальної математичної мови, навичками організації учнів для оволодіння ними досвіду взаємодії при вирішенні пропонованих навчальних завдань, способами встановлення контактів і підтримки взаємодії з суб'єктами освітнього процесу, різними засобами комунікації в професійній педагогічній діяльності.

ПРН15. Знати загальні особливості росту і розвитку дітей і підлітків; складники формування здорового способу життя; закономірності і особливості впливу соціуму, які визначають здоров'я сучасної людини. Уміти застосовувати конкретні знання для пояснення фізіологічних процесів, еволюційних особливостей, екологічних ситуацій; визначати основні чинники формування здорового способу життя; впроваджувати заходи,

спрямовані на профілактику вживання алкоголю, наркотиків, тютюнокуріння, зараження СНІДу, розраховані на різні цільові аудиторії.

Володіти навичками забезпечення безпеки життєдіяльності, здатністю до комунікації зі спільнотами, умінням організувати комунікацію учнів і вихованців, створювати рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів.

ПРН16. Уміти використовувати наявні знання з математики та інших областей знань, досліджувати джерела (у тому числі іноземними мовами) і обробляти отриману інформацію для отримання нових результатів у методиці викладання математики, у педагогічній майстерності. Уміти оформити результати дослідження у вигляді завершеної роботи, презентувати та захищати її зміст.

ПРН17. Знати деякі факти з предметних областей, що відмінні від математики і описують різноманітні об'єкти природи, людського суспільства та культури.

Уміти аналізувати інформацію з різних областей людського знання і предметних областей, у тому числі для успішного застосування математичних методів у цих областях.

Володіти знаннями про наукову картину світу, її функціональні поняття та принципи, про естетичні цінності, історичність людського буття, різноманітність культур і цивілізацій, володіти правилами, прийомами та способами аналізу, синтезу, узагальнення та класифікації наукової інформації.

ПРН18. Знати теореми і методи сучасних розділів теорії узагальнених функцій, теорії ймовірностей і математичної статистики, простори Соболева, варіаційні та асимптотичні методи для дослідження задач.

Уміти застосовувати сучасні методи варіаційного числення, теорії ймовірностей для отримання теоретичних результатів, побудови та дослідження математичних моделей.

ПРН19. Знати теореми і методи класичних і сучасних розділів геометрії і топології: диференціальної геометрії, ріманової геометрії, геометрії підмноговидів і груп Лі.

Уміти застосовувати сучасні методи геометрії і топології для отримання нових наукових результатів з математики.

ПРН20. Знати основні напрямки розвитку ІКТ і їх застосування в освітньому процесі, знати основні комп'ютерні математичні пакети, які застосовуються у навчальному процесі, основні інноваційні педагогічні технології.

Уміти використовувати ІКТ для підготовки засобів діагностики і контролю, створювати прості сайти для обміну інформацією з учнями, розв'язувати типові задачі з використанням основних типів професійного математичного програмного забезпечення, застосовувати сучасні навчальні технології.

Володіти навичками роботи зі спеціалізованими математичними комп'ютерними пакетами, навичками отримання інформації у комп'ютерних мережах, навичками створення простих тестових завдань з використанням ІКТ, навичками впровадження інноваційних педагогічних технологій у навчальний процес.

ПРН21. Знати теоретичні основи педагогічної майстерності, основні засоби розвитку професійної майстерності, складові педагогічної техніки, вимоги до техніки мовлення педагога, культуру рухів педагога, сутність професійного педагогічного спілкування як діалогу, організації взаємодії з учнями на різних етапах навчання, зокрема з використанням ІКТ.

Уміти раціонально планувати педагогічну діяльність, управляти власним психічним станом, володіти засобами вербального та невербального педагогічного впливу, навичками педагогічного спілкування, долати бар'єри у спілкуванні, аналізувати педагогічні ситуації чи конфлікти та знаходити із них вихід, дотримуватися вимог педагогічного такту, його принципів, знайти контакт з учнями; аналізувати досвід сучасних педагогів-практиків, володіти інноваційними технологіями розробки творчого задуму заняття, реалізовувати можливості самоуправління та самовиховання.

ПРН22. Знати основи об'єктно орієнтованого програмування, склад та принцип роботи персонального комп'ютерів, роботу мережі INTERNET, основні функції ОС, принципи

створення web-сторінок.

Уміти працювати з документами і текстами, зберігати, копіювати інформацію, використовувати сервісні служби Internet, використовувати файлову систему та файлові розширення, створювати прості web-сторінки.

Володіти основами програмування на мові HTML, найпростішими прийомами Web-дизайну, шаблонами об'єктно орієнтованого програмування.

Вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

Придатність до працевлаштування

Види економічної діяльності (згідно ДК 009:2010):

85.3 Середня освіта

85.31 Загальна середня освіта

85.32 Професійно-технічна освіта

85.41 Професійно-технічна освіта на рівні вищого професійно-технічного навчального закладу

Професійні назви робіт (згідно ДК 003:2010):

3340 Викладач-стажист

3340 Асистент вчителя

Можливості подальшого навчання:

навчання на спеціалізаціях вищих рівнів: середня освіта (математика), математика, прикладна математика.

Стиль викладання, навчання та система оцінювання:

- Основними підходами до навчання є компетентнісний, студентоцентризований та проблемно-орієнтований. Провідні методи навчання – проблемний, частково-пошуковий та дослідницький. Викладання та навчання проводиться у формі лекцій, серед них інтерактивних та мультимедійних лекцій, практичних занять, лабораторних робіт, самостійного навчання, курсового дослідження. Застосовуються проектна, навчально-ігрова, графічного навчального моделювання та інтерактивно-комунікативна технології навчання.
- Чотирирівнева та дворівнева, 100-бальна система оцінювання через такі види контролю з накопиченням отриманих балів: *поточний* (усне та письмове опитування) контроль, проміжний (захист практичних, самостійних робіт), *підсумковий* (письмові екзамени, залікові роботи, захисти звітів з практик), самоконтроль, *державна атестація* Дипломна робота.

Форми атестації здобувачів вищої освіти.

- *державна атестація*: дипломна робота.